Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 2 czerwca 1933 r. 869.

Treść numeru:

----ooo:0§0:ooo----

-&0&-

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

"I d i s z e S t i m m e" o l i t e w s k o - n i e m i e c k i c h r o k o w a n i a c h h a n d l o w y c h ."Idisze Stimme" /VI.33/ zamieszcza dłuższą wzmiankę w sprawie rokowań handlowych z Niemcami. Tłumacząc zainteresowanie żydowskich sfer kupieckich pismo stwierdza, iż w ciągu szeregu lat Litwa była związana z Niemcami niezliczonemi więzami gospodarczemi i finansowemi.Ostatniemi czasy obserwuje się tendencję zerwania tych więzów i to właśnie w chwili, gdy oba kraje podejmują rokowania, mające na celu uregulowanie i wzmocnienie wzajemnych stosunków handlowych. Obecny rząd niemiecki nie jest skłonny do jakichkolwiek kompromisów w dziedzinie ułatwień importu produktów gospodarczych. Z chwilą dojścia do władzy Hitlera import produktów rolniczych został faktycznie zamknięty przez wprowadzenie wygórowanych ceł. Dla litewskich produktów gospodarczych rynek niemiecki stał się prawie wcale niedostępny. Zawarta przez Voldemarasa umowa handlowa z Niemcami utraciła dziś wszelkie znaczenie. Umowa ta obowiązuje do lutego 1934 r., o ile zaś któraś ze stron zechce się wycofać, w takim razie będzie musiała zgłosić wymówienie we wrześniu r.b. Ponieważ jednak żadna ze stron nie zamierza odstąpić od traktatu, należy więc oczekiwać, iż pozostanie on nadal w mocy. Obecne rokowania litewsko-niemieckie dotyczą jedynie uregulowania szeregu dziedzin handlu, które z powodu dzisiejszej struktury ekonomicznej zostały zburzone. Pod względem handlowym Niemcy niezbyt się interesują rynkiem litewskim. W ostatnich latach, gdy import z Litwy do Niemiec wynosił 80%, stanowił on zaledwie pół procent ogólnego niemieckiego importu. Dziś odsetek ten jeszcze bardziej zmalał. O ile więc Hitler zdecydował się wysłać do Kowna delegata handlowego, uczynił to raczej ze względów politycznych. W warunkach obecnych Hitlerowi zależy na zgodzie z Litwą. Litwie przedewszystkiem chodzi o wyjednanie od Niemiec zwiększenia kontyngentów dla podstatowych artykułów eksportu litewskiego: bydła, świń, masła, jaj, gęsi i owoców. Produkty te były dotychczas głównemi artykułami wywozu litewskiego do Niemiec. Pozatem Litwę interesuje kwestja małego ruchu granicznego. Trudności w zakresie eksportu do Niemiec wpływały ostatniemi czasy na zwiększenie wymiany towarów w drodze małego ruchu granicznego. Dzięki różnicy cen znaczna część mieszkańców Tylży i innych nadgranicznych miejscowości litewskich zaopatrywała się w artykuły spożywcze w Litwie. Należy jednak przypuszczać, iż podjęta przez hitlerowców akcja w kierunku zahamowania ruchu granicznego uniemożliwi i tę formę handlu.

Minister Zaunius wystosował do rządu berlińskiego protest przeciwko wystąpieniom narodowych socjalistów niemieckich w sprawie małego ruchu granicznego, będącym wyraźnem pogwałceniem litewsko-niemieckiego traktatu handlowego. Krążą pogłoski, iż Hitler w odpowiedzi na powyższy protest oświadczył, iż zajścia w Tylży są akcją prywatną miejscowej ludności. Po kilku pertraktacjach wstępnych i sprecyzowaniu deklaracyj w sprawie stosunków handlowych, delegacja niemiecka udała się do Berlina w celu zasięgnięcia instrukcyj od swego rządu. Należy więc oczekiwać, iż litewsko-niemieckie rokowania handlowe potrwają czas dłuższy. Niemcy domagają się, aby Litwa zwiększyła zamówienia towarów w Niemczech oraz zastrzegają sobie przychylność komisji licencyj importowych.

O rekompensacie ze strony Niemiec, któraby wyrównała przychylność licencyj litewskich, narazie nie było mowy. Z kwestją rokowań litewsko-niemieckich wiąże się ściśle sprawa Niemców, zamieszkujących w Litwie i pozostających na płatnych stanowiskach. Ilość obywateli niemieckich zarobkujących w Litwie wynosi 5 tys. Przeciętny miesięczny zarobek każdego Niemca wynosi w Litwie ok.tysiąca litów. Ogółem więc Niemcy zarabiają w Litwie ok.5 milj.litów miesięcznie. Po potrąceniu kosztów utrzymania, wypada, iż Niemcy co roku wywożą z Litwy 20 milj. lt. oszczędności. Sumy takiej Litwa nigdy jeszcze nie miała w aktywie swych stosunków handlowych z Niemcami. Wiedząc o tem Niemcy obawiają się, by Litwa nie wstąpiła na drogę rugów zarobkujących w Litwie obcokrajowców.

Gdyby Litwa zdecydowała to uczynić, Niemcy nie miałyby możności zastosować prawa odwetu, gdyż i tak liczba obywateli litewskich w Niemczech spadła do minimum.-

L i t w a n a m i ę d z y n a r o d o w y m z j e ź d z i e i z b h a n d l o w o - p r z e m y s ł o w y c h .Prasa kowieńska z 30.V /VI.33/: W okresie od 29 maja do 3 czerwca w Wiedniu odbywa się międzynarodowy zjazd izb handlowo-przemysłowych. Z ramienia Litwy w obradach bierze udział syndyk Izby Handlowo-Przemysłowej p.Bałtuszka.-

Z m i a n y n a ł o t e w s k i c h p l a c ó w k a c h d y p ł o m a t y c z n y c h .Elta z 30 maja /VI.33/ donosi, iż prezydent Republiki łotewskiej mianował dotychczasowego posła łotewskiego w Kownie Liepinsza na takież stanowisko do Tallina.

N o w a s i e d z i b a k o n s u l a t u l i t e w s k i e g o w C h i c a g o ."Lietuvos Žinios" Nr.121 /VI.1933/:Adres Konsulatu Litewskiego w Chicago jest następujący: Lithuanian Konsulate, 100 East Bellevue Place, Chicago,III.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

S p r a w a o s z p i e g o s t w o n a r z e c z P o l s k i . "Liet.Žinios" Nr.121 /VI.1933/:Dnia 29 maja Sąd Wojskowy w Kownie rozpatrzył sprawę Maczernisa, oskarżonego o szpiegostwo na rzecz Polski. Wyrokiem Sądu Maczernis został skazany na 15 lat ciężkiego więzienia.-

Z m i a n y n a s t a n o w i s k a c h n a c z e l n i k ó w p o w i a t ó w .Prasa kowieńska z 30 maja /VI.1933/: Z dniem I czerwca na mocy rozporządzenia M.S.Wewn. naczelnik pow.olickiego Wincenty Witkus zostaje przeniesiony na stanowisko naczelnika powiatu w Jeziorosach, zaś naczelnik pow.jeziorowskiego Raczus na toż samo stanowisko do Birż. Naczelnik pow.birżańskiego Wł.Rozmanas zostaje przeniesiony do Rakiszek, wreszcie naczelnik pow.rakiskiego M.Jurgielis do Olity.-

P r o j e k t z m i a n y s t a t u t u u n i w e r s y t e c k i e g o ."Liet.Žinios" Nr.121 /VI.1933/:Według statutu uniwersyteckiego profesorowie, którzy ukończyli lat 65 winni być coroku zatwierdzani przez rząd. Senat uniwersytecki zabiega, aby zatwierdzenia rządowego potrzebowali jedynie profesorowie ponad 70 lat.

D o k o ł a p r o j e k t u u s t a w y o s ą d o w n i c t w i e . Prasa kowieńska z 30.maja /VI.1933/:W związku z oświadczeniem prezesa Trybunału Najwyższego prof.Krikszcziukajtisa, iż nie zgadza się on z duchem nowego projektu ustawy o sądownictwie i nie może go zaaprobować, została zwołana specjalna narada pod przewodnictwem prezydenta Państwa, która jednak nie dała żadnych pozytywnych wyników. W związku z tem prezydent Państwa wyznaczył specjalną komisję dla opracowania projektu ustawy o sądownictwie . W skład tej komisji weszli: prof.Krikszcziukajtis, prezesa Rady Stanu Szylingas, minister Spraw Zagr. Zaunius.-

U s t a w a o k o n c e s j a c h .Prasa litewska z 30 maja /VI.33/: Odnośne sfery litewskie rozważają obecnie sprawę projektu ustawy, która ureguluje przekazywanie koncesyj obywatelom litewskim i zagranicznym.

S p r o s t o w a n i e "L i e t .Ž i n i o s" w s p r a w i e p r o f .R ö m e r a ."Liet.Žin."Nr.121 /VI.1933/:"Liet.Žin." Nr.120 podając życiorys obranego na stanowisko rektora prof.M.Römera, m.in.podały,iż prof.Römer służył w wojsku polskiem. Obecnie pismo to zamieszcza sprostowanie, w którem stwierdza,iż prof.Römer służył nie w wojsku polskiem lecz w Legjonach.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

Z a p o w i e d ź d a l s z e j e k s p a n s j i p r z e z p a s t o r a S a a s s a. Elta z 30 maja /VI.1933/donosi,z Kłajpedy, iż partja pastora Saassa wydała do swych wyborców odezwę, w której stwierdza,iż ludność niemiecka w 63% wypowiedziała się za organizacją warstw ludowych. Oznacza to votum nieufności dla dotychczasowych przywódców. Zrzeszenie pracy chrześc.socjalistów pragnie usunąć wszelkie niesnaski i w możliwie najbardziej celowy sposób kierować życiem gospodarczem kraju.Saass zapowiada,iż partja chrz.soc. nie ograniczy swej działalności do zwycięstwa w wyborach i nadal będzie prowadziła walkę.